

Afdeling	: OG - Openbaar Gebied	Raadsvoorstel: DJ-797134
Naam opsteller voorstel	: Patrik Trines P.Trines@weert.nl / 0495-575352	Zaaknummer: 614883
Portefeuillehouder	: M.J. (Martijn) van den Heuvel Msc.	

Onderwerp

Actualisatie Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2021.

Voorstel

1. Het Meerjareninvesteringsprogramma Water & Riolering 2020-2026 vast te stellen.
2. Akkoord te gaan met scenario 4, lineair afschrijven van investeringen en een getrapte invoering kostendekkend tarief.
3. In te stemmen om een jaarlijks bedrag van € 366.457,- als bijdrage voor groen op te nemen als exploitatielast in de begroting.
4. In te stemmen met het instellen van de bestemmingsreserve "Groen (riolering)".
5. In te stemmen dat op basis van het Meerjareninvesteringsprogramma 2020-2026 de meer- en minderkosten groen worden verrekend met de bestemmingsreserve "Groen (riolering)".

Inleiding

Goede riolering is nodig voor de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. Dit is de reden dat gemeenten vanuit de Wet milieubeheer en Waterwet zorgplichten toebedeeld hebben gekregen voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwatermaatregelen. Het Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2021 (GRP) geeft aan hoe wij met deze drie zorgplichten omgaan.

Het GRP laat zien welke beleidskeuzes er worden gemaakt, hoe die met elkaar samenhangen en welke omstandigheden bij het keuzeprocess zijn meegenomen. Het GRP gaat in op de lokale keuzes, mogelijkheden en verwachtingen. Wat willen we in Weert bereiken met het stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater, wanneer willen we dit bereikt hebben, met welke beperkingen moeten we rekening houden en wat gaat dit ons kosten. Hieruit volgen werkzaamheden. Deze staan ook beschreven in het GRP. Een groot deel van deze werkzaamheden is enkel op riolering gericht, maar er is ook een deel dat verband heeft met ruimtelijke ordening, groen en wegen. Uitgangspunten voor het samen uitvoeren van werkzaamheden zijn benoemd in dit GRP. Ten slotte zijn dan nog de financiële en personele inzet belangrijk. Er is bepaald hoeveel personele inzet er nodig is om het beschreven werk uit te voeren en welke rioolheffingsinkomsten nodig zijn om op lange termijn alle kosten te kunnen dekken. Op 3 oktober 2016 is het GRP vastgesteld.

Omdat de looptijd van het GRP nu halverwege is, is het goed te komen tot een tussentijdse actualisatie. Dat biedt tevens de mogelijkheid om de gewijzigde taakstelling en de daaraan verbonden financiële consequenties in beeld te brengen.

De rapportage waarin de resultaten van de uitgevoerde evaluatie zijn beschreven, is als bijlage aan dit voorstel toegevoegd.

Beoogd effect/doel

Met de actualisatie wordt bepaald of alle ambities en benodigde werkzaamheden binnen de planning en beschikbare financiële middelen kunnen worden gerealiseerd. Uitgangspunt is hierbij dat wordt voldaan aan de zorgplicht en eisen van de gemeentewet.

Argumenten

1.1 Vaststellen bijgesteld meerjareninvesteringsprogramma 2020-2026

Tijdens de evaluatie is gebleken dat het meerjareninvesteringsprogramma (MIP) moet worden bijgesteld. Daarom is dit al gedaan tijdens de evaluatie. In de rapportage "Evaluatie GRP Weert 2017-2021" is het bijgestelde meerjareninvesteringsprogramma (MIP) 2020-2026 opgenomen.

De volgende aanpassingen zijn gedaan:

- Nog niet uitgevoerde projecten zijn opnieuw gepland in het MIP. Voor een overzicht van de projecten wordt korthedshalve verwezen naar bijlage 2 van de Evaluatie GRP Weert 2017-2021.
- De maatregelen van de "Prioriteitenlijst knelpunten riolering", behandeld in de raad van 6 februari 2019, zijn toegevoegd (in totaal voor ruim € 8 miljoen). Dit betreft maatregelen ter bestrijding van wateroverlast als ook ter beperking van overstorten op het oppervlaktewater.
- De planning van integrale projecten is bijgewerkt met die van andere vakgebieden.
- Van alle integrale projecten is 60% van de projectkosten toe te rekenen aan de rioolheffing. Op grond van de Gemeentewet wordt in de regel als uitgangspunt gehanteerd, dat rioolheffing mag worden geïnd om die kosten te dekken die gemoeid zijn met de rioleringszorgplichten (artikel 228a). Door deze lijn in de toekomst te volgen moet voor de overige 40% dekking worden gevonden in andere budgetten.

Door de toevoeging van de maatregelen uit de "Prioriteitenlijst knelpunten riolering" wordt een verdere bijdrage geleverd aan een klimaatrobuust en duurzaam rioolsysteem. Daarnaast wordt door de beperking van overstorten op het oppervlaktewater ook een positieve bijdrage geleverd aan het milieu, ecologie en biodiversiteit

In het bijgestelde MIP staat voor € 42 miljoen aan projecten gepland in de periode 2020-2026. Hiervan wordt € 32 miljoen toegerekend aan de rioolheffing.

1.2 Vaststellen bijgestelde kostendekkingsberekening

Bij een bijgesteld MIP hoort ook een bijgestelde kostendekkingsberekening. De verschillende wijzigingen zijn opgenomen in de kostendekkingsberekening om het nieuwe kostendekkende tarief te bepalen. Hieruit komt een kostendekkend tarief bij directe invoering van € 260,- per heffingseenheid (uitgaande van een gemiddelde woning, met een verbruik tussen 0 en 500 m³). Dit is € 11 euro hoger dan het huidige tarief.

De tabellen van de kostendekkingsberekening zijn als bijlage 1 toegevoegd aan de rapportage "Evaluatie GRP Weert 2017-2021".

2.1 Voorziening riolering op peil houden

Ten opzichte van het GRP 2017-2021 zijn de investeringen in het MIP hoger. Hierdoor is de voorziening vanaf 2031 ontoereikend om de investeringen te dekken uit de

voorziening. In de rapportage "Evaluatie GRP Weert 2017-2021" is een viertal mogelijke scenario's opgenomen. Hieronder een overzicht.

scenario	kenmerken
1. Verhoging tarief	<p>De bestaande manier van directe afschrijving voor de rioleringszorg blijft gehanteerd. Door in de beginjaren het tarief te verhogen raakt de voorziening niet negatief. Om vervolgens over de beschouwde periode kostendekkend te zijn, moet daarna het tarief worden verlaagd. Hier bestaan verschillende mogelijkheden voor. In de evaluatie is de optie meegenomen waarin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Van 2020 t/m 2024 het tarief gelijk blijft aan de basis (€ 260,- per heffingseenheid). • Van 2025 t/m 2050 het tarief ten opzichte van de basis met € 25 wordt verhoogd tot € 285,- per heffingseenheid. • Van 2051 t/m 2074 het tarief gelijk blijft aan de basis (€ 260,- per heffingseenheid). • Vanaf 2075 het tarief ten opzichte van de basis wordt verminderd met € 10 tot € 250,- per heffingseenheid.
2. Aanpassen investeringen / ambities aan beschikbare ruimte in voorziening	<p>Voor de inkomsten is gekeken naar een langjarig kostendekkend tarief van € 260 (ongeveer 6,5 miljoen). Aan uitgaven zijn er de jaarlijkse vaste lasten als de exploitatie en oude kapitaallasten (ongeveer € 3,7 miljoen) en dan blijft er ongeveer € 2,7 miljoen over voor investeringen (let op: dit is het investeringsbedrag incl. btw Met de voorziening kan er wat meer worden uitgegeven, maar over de lange termijn geldt een investering van circa 2,7 miljoen aan investeringen per jaar.</p> <p>Volgens het MIP bedragen de beoogde investeringen gemiddeld circa € 5,7 miljoen (excl. btw) per jaar. In deze optie blijft ook de bestaande manier van directe afschrijving voor de rioleringszorg gehanteerd.</p> <p>Conclusie is dat niet aan de gestelde ambities kan worden voldaan.</p>
3. Lineair afschrijven van investeringen (tarief gelijkblijvend)	<p>Door direct af te schrijven is de stand van de voorziening erg belangrijk. Als investeringen langjarig worden afgeschreven, dan hebben ze minder invloed op de stand van de voorziening.</p> <p>Uitgaande van langjarig afschrijven van alle investeringen en het gebruik maken van een tariefegalisatievoorziening, is er een kostendekkend tarief van € 226,- per heffingseenheid. Het tarief daalt dan met € 23,-. De voorziening blijft hierbij nog tot circa 2043 op een niveau van zo'n € 20 miljoen. Om uiteindelijk in 2099 kostendekkend te zijn, kan het tarief tot die tijd worden gehandhaafd op € 226,-.</p>
4. Lineair afschrijven van investeringen (tarief licht stijgend)	<p>Als extra optie is gekeken om de voorziening in de beginperiode sneller naar een lager bedrag terug te brengen. Immers ligt het wellicht niet voor de hand om onnodig lang het niveau van de voorziening op zo'n € 20 miljoen te handhaven.</p> <p>Uitgaande van langjarig afschrijven van alle investeringen en het gebruik maken van een tariefegalisatievoorziening is er daarom een doorrekening gemaakt als het tarief van de rioolheffing wordt gesteld op € 215,- per heffingseenheid. Het tarief daalt hiermee € 34,- ten opzichte van het huidige tarief. Om uiteindelijk in 2099 kostendekkend te zijn, is het nodig om het tarief in de periode van 2031 tot 2042 te laten stijgen van € 215,- naar € 227,-.</p>

2.2 Lagere woonlasten voor de inwoners

Scenario 4 zorgt er voor dat het tarief van de rioolheffing lager wordt. Hierbij wordt nog steeds voldaan aan de zorgplicht en zijn aanpassingen aan de ambities niet nodig.

3.1 Juiste toeschrijving van kosten

Een juiste toeschrijving van kosten bij integrale projecten is dat circa 60% toe kan worden geschreven aan riolering (blauw), circa 30% aan weginfra (grijs) en circa 10% aan groen.

Om de integrale projecten uit te blijven voeren is jaarlijks de volgende gemiddelde investering nodig:

• Weginfra	€ 1.099.371
• Groen	€ 366.457
	€ 1.465.828

Voor de discipline weginfra (omvat verhardingen en openbare verlichting) wordt voor de investering bij integrale projecten overgegaan naar lineaire afschrijving. Dit is conform de regels van het BBV. De kosten die in de exploitatie moeten worden opgenomen variëren globaal genomen tussen de € 15.000 en € 60.000. Met de huidige bijdrage van deze discipline (€ 70.000 vanuit verhardingen en € 10.000 vanuit openbare verlichting) wordt hieraan voldaan. Dit heeft voor deze discipline dus geen negatieve gevolgen voor de begroting.

Voor de discipline groen is het conform de BBV niet toegestaan om over te gaan naar lineaire afschrijving. Dit blijft een jaarlijkse te ramen bedrag dat terug komt in de begroting van gemiddeld € 366.457.

Inzicht in de ontwikkeling van de totale woonlasten volgt met de begroting 2020. Hierbij kan er vervolgens een integrale afweging worden gemaakt. Bovenvermelde financiële consequenties zijn in de begroting verwerkt.

4.1 Mogelijk maken investering in groen bij projecten MIP 2020-2026

Ieder jaar wordt een gemiddeld bedrag van € 366.457,- als bestemmingsreserve opgenomen in de begroting voor de bekostiging van uitgaven aan groen bij integrale projecten. Deze integrale projecten zijn opgenomen in het Meerjareninvesteringsprogramma Water & Riolering 2020-2026. Dit gemiddelde is opgebouwd uit verschillende groenprojecten die boven of onder het gemiddelde bedrag van € 366.457,- zullen uitkomen.

Het overzicht van investering in is als volgt:

Jaar	Budget groen	Investering groen	Vershil
2020	366.457	434.500	-68.043
2021	366.457	641.300	-274.843
2022	366.457	557.700	-191.243
2023	366.457	354.200	12.257
2024	366.457	162.800	203.657
2025	366.457	260.700	105.757
2026	366.457	154.000	212.457
Gemiddeld	366.457	366.457	

5.1 Voldoende budget beschikbaar voor bekostiging aan uitgaven groen

Uit het overzicht bij 4.1 blijkt dat de eerste 3 jaren een tekort op het budget ontstaat van € 68.043,- (2020), € 274.843,- (2021) en € 191.243,- (2022). Om deze tekorten op te kunnen vangen wordt voorgesteld om eenmalig een bedrag van € 535.000,- uit de voorziening riolering te halen en hiervan een bestemmingsreserve te vormen genaamd "Groen (riolering)". De overschotten van de jaren 2023 t/m 2026 (totaal € 535.000,-) zullen aan deze bestemmingsreserve worden toegevoegd zodat ook voor de toekomst schommelingen in de groenuitgaven opgevangen kunnen worden.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Herontwikkeling wooncomplexen Weert-Zuid

Binnenkort vinden gesprekken plaats met Wonen Limburg over herontwikkeling van een aantal wooncomplexen in Weert-Zuid. Een eerste verkenning van de voorgenomen plannen levert op dat een aantal complexen onderdeel uitmaakt van toekomstige (integrale) rioleringsprojecten, maar niet op een dusdanige wijze dat dit moet leiden tot een bijstelling van het GRP.

Financiële gevolgen

De huidige bijdrage van weginfra en openbare verlichting aan integrale projecten (7220000 – 7432000) wordt gebruikt om de kapitaallasten van de gemiddelde jaarlijkse investering à € 1.099.371 van deze discipline te dekken.

Het gemiddelde bedrag van € 366.457,- voor groen komt jaarlijks ten laste van de exploitatie. Om schommelingen in de jaarlijkse groenuitgaven te kunnen opvangen wordt een bestemmingsreserve "Groen (riolering)" gevormd. De eenmalige voeding (€ 535.000,-) voor deze bestemmingreserve is gelegen in de voorziening riolering die hierdoor belast zal worden.

Enkel ten gevolge van dit voorstel worden de woonlasten in 2020 als gevolg van voorliggend voorstel per saldo dus € 24,- per eenheid lager dan in 2019. Inzicht in de ontwikkeling van de totale woonlasten volgt met de begroting 2020. Hierbij kan er vervolgens een integrale afweging worden gemaakt.

Uitvoering/evaluatie

De bijstellingen naar aanleiding van de "Evaluatie GRP Weert 2017-2021" gelden voor de periode t/m 2021, de huidige looptijd van het GRP. Daarna wordt binnen het samenwerkingsverband Waterpanel Noord gezamenlijk een nieuw waterketenplan opgesteld en ook per gemeente een nieuw GRP. Naar verwachting wordt dit in het najaar van 2021 ter besluitvorming aan u aangeboden.

Communicatie/participatie

We communiceren kort middels persbericht en sociale media over de evaluatie van het GRP. Er wordt nadruk gelegd op sneller realiseren van oplossen van wateroverlast op Boshoven en Heugterbroekdijk.

Nummer raadsvoorstel: DJ-797134

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 17 september 2019

besluit:

1. Het Meerjareninvesteringsprogramma Water & Riolering 2020-2026 vast te stellen.
2. Akkoord te gaan met scenario 4, lineair afschrijven van investeringen en een getrapte invoering kostendekkend tarief.
3. In te stemmen om een jaarlijks bedrag van € 366.457,- als bijdrage voor groen op te nemen als exploitatielast in de begroting.
4. In te stemmen met het instellen van de bestemmingsreserve "Groen (riolering)".
5. In te stemmen dat op basis van het Meerjareninvesteringsprogramma 2020-2026 de meer- en minderkosten groen worden verrekend met de bestemmingsreserve "Groen (riolering)".

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 7 november 2019.

De griffier,	De voorzitter,
M.H.R.M. Wolfs-Corten	A.A.M.M. Heijmans